

บทคัดย่อ

ชื่อโครงการ : เรื่อง การใช้นวัตกรรม กิจกรรม ที่สอดคล้องกับจิตตปัญญาศึกษา สำหรับนักศึกษา
รายวิชา การพัฒนานักเรียนคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ชื่อผู้รับผิดชอบ : รองศาสตราจารย์ ดร.กัญญา กำศิริพิมาน

ปีที่ทำ : 2553

วิจัยเรื่อง การใช้นวัตกรรม กิจกรรม ที่สอดคล้องกับจิตตปัญญาศึกษา สำหรับนักศึกษา
รายวิชา การพัฒนานักเรียนคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ คือ 1.เพื่อศึกษา
ความเป็นมาและแนวคิดของจิตตปัญญาศึกษา 2.เพื่อพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ที่เน้นจิตตปัญญา
ศึกษาในการเรียนการสอนวิชา การพัฒนานักเรียน 3.เพื่อศึกษาผลการจัดกิจกรรมในการเรียนการ
สอนวิชา การพัฒนานักเรียน โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก แบบสอบถาม แบบสะท้อนคิด แบบ
การจัดกิจกรรม การสังเกตแบบมีส่วนร่วม จากการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ของกลุ่มศึกษา 7 กลุ่มของ
นักศึกษา ที่ลงทะเบียนเรียนวิชา การพัฒนานักเรียน ภาคเรียนที่ 2/2552 คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวน 73 คน สถิติที่ใช้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
โดยสรุปผลการวิจัยดังนี้ คือ

1.ความเป็นมาและแนวคิดของจิตตปัญญาศึกษา โครงการจิตตปัญญาศึกษา คณะ
ศึกษาศาสตร์ อยู่ภายใต้โครงการเพิ่มขีดความสามารถของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
สู่ความเป็นสถาบันพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาที่มีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ได้รับทุนสนับสนุน
จากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) เริ่มโครงการเมื่อ พ.ศ. 2551 แนวคิด
จิตตปัญญาศึกษา เป็นการเปลี่ยนแปลงขั้นพื้นฐานในตนเองเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในระดับที่
ใหญ่ขึ้นในองค์กรและสังคม โดยจะพัฒนาจากการรู้จักของตนเองแล้วก็เกิดปัญญา โดยเข้าถึงความ
จริง ความดี ความงาม ความรัก ความเมตตา และความสุขกระบวนการเรียนรู้แนวจิตตปัญญา มี
เป้าหมายคือ 1. การเปลี่ยนแปลงขั้นพื้นฐานในตนเอง ให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในตนเอง ผู้อื่น และ
สรรพสิ่งอย่างลึกซึ้ง และสอดคล้องกับความเป็นจริง เกิดความรัก ความเมตตา ความอ่อนน้อมถ่อม
ตน 2. ให้เกิดจิตสำนึกต่อส่วนรวม ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการเข้าถึงความจริงสูงสุด คือ ความจริง
ความดี ความงาม และนำไปสู่การลงมือปฏิบัติเพื่อเปลี่ยนแปลงสังคมและโลก

2.การพัฒนา นวัตกรรมการเรียนรู้ที่เน้นจิตปัญญาศึกษาในการเรียนการสอนวิชา การพัฒนานักเรียน การพัฒนาการเรียนรู้สอดแทรกกระบวนการพัฒนาจิตปัญญาศึกษา 5 ขั้นตอน/อย่าง คือ 1.Check-in เตรียมความพร้อมในการเรียนการถ่ายทอดความรู้ 2.Dialogue Conversation สนทนาสนทนา พูดและฟังเพื่อนพูดอย่างใคร่ครวญ ฟังอย่างไตร่ตรอง ให้เกียรติผู้พูด ให้ผู้พูด ได้พูดอย่างเชื่อมโยง โดยใช้ Talking Stick เป็นสัญลักษณ์ 3.Reflection การสะท้อนความคิดที่ตระหนักรู้จากใจ 4.Check-out การสรุปผล ความคิดรวบยอด เป็นการทบทวนบทเรียนด้วยตนเอง 5.Journaling จัดบันทึกเป็นรายงาน เป็นแผ่น หรือ บันทึกสมุดทำความดี

3.ผลการจัดกิจกรรมที่สอดแทรกจิตปัญญาในการเรียนการสอนวิชา การพัฒนานักเรียน พบว่า มีการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับมากทุกด้านคือด้าน การจัดกิจกรรมในการฝึกฝนตนเอง การจัดกิจกรรมในการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจจิตปัญญา การจัดกิจกรรมสอดแทรกจิตปัญญาศึกษา การเน้นจิตปัญญาในการจัดการเรียนการสอนการปลูกฝังให้เกิดจิตสำนึกในจิตปัญญาศึกษา การตระหนักรู้และอยากช่วยเหลือผู้อื่นของนักศึกษา และความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนสอดแทรกกระบวนการพัฒนาจิตปัญญา

ผลการใช้นวัตกรรมกิจกรรมในการจัดการเรียนการสอนวิชา การพัฒนานักเรียน (100301) ใช้กิจกรรม 1.ร้องเพลง โดยใช้เพลงบทเพลงกตัญญู ได้สร้างความตระหนักเรื่องความดีงามด้านความกตัญญู อย่างมาก 2 ใช้หนังสือการ์ตูนฟูจิธรรมโลก 10 เรื่องจากwebsite จิตปัญญาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มช. นักศึกษา ได้รับความประทับใจมากในการเข้าถึงความดีงาม 3 ใช้คำคมจากซุ้มสาขาพูดได้ ของคณะศึกษาศาสตร์ เป็นกิจกรรมที่ให้นักศึกษาได้มีแนวคิดอย่างดีในการดำเนินชีวิต 4. การนั่งสมาธิ ใช้ 14 ขั้นตอนของหลวงพ่อเทียน และ 5 ใช้กิจกรรมฟ้อนเจิง เป็นส่วนหนึ่งของการนำเสนอวิชาการในการจัดค่ายจิตปัญญา ของนักศึกษา นักศึกษาจะได้เข้าถึงความรักในศิลปะวัฒนธรรมภาคเหนือ

ABSTRACT

Research Title: Using Innovation Teaching learning to promote contemplative Education for Student Development Subject, Faculty of Education Chiang Mai University.

Researcher : Associate Professor Dr. Kanya Kumsiripiman

Duration: B.E. 2010

The purposes of these study were to 1 To study background and trend of contemplative education 2. To develop innovation teaching learning focus in contemplative education in student development subject.3. To study result of teaching learning student development subject through activity. The data were collected from questionnaires, reflection, activities and observation. The population comprised 73 students who enrolled in the subject of student development (100301) in second semester of 2009. Data were analyzed through used of frequency, percentage, mean and standard deviation.

The findings were as follows:

- 1 Background and trend of contemplative education
2. Develop innovation teaching learning focus in contemplative education in student development subject
- .3. The result of teaching learning student development subject through activity.